

Počtení část 1 - 17.6.2021

1. Jedná se o rovnici v separovaných proměnných $y' = f(x)g(y)$, kde $f(x) = x\sqrt{1+x^2}$ a $g(y) = \sqrt[3]{y}$. Potom

(a) $D_f = \mathbb{R}$.

(b) $D_g \setminus M = \mathbb{R} \setminus \{0\}$, $M := \{y : g(y) = 0\}$. Položme $J_1 = (-\infty, 0)$, $J_2 = (0, +\infty)$.

(c) Stacionární řešení je $y = 0$.

(d)

$$F(x) = \int x\sqrt{1+x^2} dx = \frac{1}{3}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + c, \quad c \in \mathbb{R},$$

$$G(y) = \int \frac{dy}{\sqrt[3]{y}} = \frac{3}{2}y^{\frac{2}{3}}, \quad y \neq 0.$$

Obor hodnot G na J_1 i J_2 je $(0, +\infty)$.

(e) Pro $J = J_1$ a $c \in \mathbb{R}$ máme

$$\{x \in \mathbb{R} : F(x) + c \in G(J_1) = (0, +\infty)\} = \begin{cases} \mathbb{R}, & c > -\frac{1}{3}, \\ \left(-\infty, -\sqrt{\sqrt[3]{9c^2}-1}\right) \cup \left(\sqrt{\sqrt[3]{9c^2}-1}, +\infty\right), & c \leq -\frac{1}{3}, \end{cases}$$

jelikož $\frac{1}{3}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + c > 0$ pro $c > -\frac{1}{3}$, $x \in \mathbb{R}$; zatímco pro $c \leq -\frac{1}{3}$ platí

$$\frac{1}{3}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + c > 0 \Leftrightarrow x^2 > (-3c)^{\frac{2}{3}} - 1 \Leftrightarrow |x| > \sqrt{\sqrt[3]{9c^2}-1}.$$

Řešení je tedy

$$y(x) = G^{-1}(F(x) + c) = -\left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c\right)^{\frac{3}{2}}.$$

Pro $J = J_2$ a $c \in \mathbb{R}$ je výpočet zcela analogický. Dostaneme řešení

$$y(x) = G^{-1}(F(x) + c) = \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c\right)^{\frac{3}{2}}$$

na stejném definičním oboru jako výše.

(f) Maximální řešení jsou tvaru

$$\begin{aligned}
 y(x) &= \pm \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c \right)^{\frac{3}{2}}, & x \in \mathbb{R}, \quad c \geq -\frac{1}{3}, \\
 y(x) &= 0, & x \in \mathbb{R}, \\
 y(x) &= \begin{cases} 0; & x \leq \sqrt{\sqrt[3]{9c^2} - 1}, \\ \pm \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c \right)^{\frac{3}{2}}, & x > \sqrt{\sqrt[3]{9c^2} - 1}, \quad c < -\frac{1}{3}, \end{cases} \\
 y(x) &= \begin{cases} \pm \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c \right)^{\frac{3}{2}}, & x < -\sqrt{\sqrt[3]{9c^2} - 1}, \quad c < -\frac{1}{3}, \\ 0; & x \geq -\sqrt{\sqrt[3]{9c^2} - 1}, \end{cases} \\
 y(x) &= \begin{cases} \pm \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c_1 \right)^{\frac{3}{2}}, & x < -\sqrt{\sqrt[3]{9c_1^2} - 1}, \quad c_1 < -\frac{1}{3}, \\ 0; & x \in [-\sqrt{\sqrt[3]{9c_1^2} - 1}, \sqrt{\sqrt[3]{9c_2^2} - 1}], \\ \pm \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c_2 \right)^{\frac{3}{2}}, & x > \sqrt{\sqrt[3]{9c_2^2} - 1}, \quad c_2 < -\frac{1}{3}, \end{cases}
 \end{aligned}$$

kde jsme použili lemma o nalepování řešení. V poslední možnosti jsou znaménka na sobě zcela nezávislá.

(g) Pro počáteční podmínku $y(\sqrt{3}) = 1$ dostaneme rovnost

$$\begin{aligned}
 \left(\frac{2}{9}(1+(\sqrt{3})^2)^{\frac{3}{2}} + \frac{2}{3}c \right)^{\frac{3}{2}} &= 1 \\
 \frac{2}{9}8 + \frac{2}{3}c &= 1 \\
 c &= -\frac{7}{6}.
 \end{aligned}$$

Tudíž maximální řešení splňující počáteční podmínku je například

$$y(x) = \begin{cases} 0; & 0 < x \leq \sqrt{\sqrt[3]{4.7^2} - 1}, \\ \pm \left(\frac{2}{9}(1+x^2)^{\frac{3}{2}} - \frac{7}{9} \right)^{\frac{3}{2}}, & x > \sqrt{\sqrt[3]{4.7^2} - 1}. \end{cases}$$

2. Máme

$$\sin\left(\pi\left(n + \frac{1}{n}\right)\right) = \sin(n\pi + \pi/n) = \sin(\pi/n) \cos(n\pi) = (-1)^n \sin(\pi/n).$$

Tudíž

$$\left| \frac{\sin\left(\pi \frac{n^2+1}{n}\right)}{\ln^\alpha n} \right| = \frac{\sin(\pi/n)}{\ln^\alpha n} \cong \frac{\pi/n}{\ln^\alpha n}, \quad n \rightarrow +\infty.$$

Posloupnost $\{n \ln^\alpha n\}_{n=1}^{+\infty}$ je pro α pevné od jistého indexu rostoucí, neboť

$$(x \ln^\alpha x)' = \ln^\alpha x - \alpha \ln^{\alpha-1} x = \ln^{\alpha-1} x (\ln x - \alpha) > 0$$

pro $x > e^\alpha$. Z integrálního kritéria vidíme, že

$$\sum_{n=2}^{+\infty} \frac{1}{n \ln^\alpha n} < +\infty \Leftrightarrow \int_2^{+\infty} \frac{dx}{x \ln^\alpha x} = \int_{\ln 2}^{+\infty} \frac{dy}{y^\alpha} < +\infty.$$

Poslední integrál konverguje právě tehdy, když $\alpha > 1$. Tedy řada konverguje absolutně pro $\alpha > 1$ a jinak nekonverguje absolutně.

Zbývá rozhodnout o konvergenci řady. Platí $\sin\left(\frac{\pi}{n}\right) = \frac{\pi}{n} + O(n^{-3})$, $n \rightarrow +\infty$.

Tudíž

$$\sum_{n=2}^{+\infty} \frac{(-1)^n \sin\left(\frac{\pi}{n}\right)}{\ln^\alpha n} = \sum_{n=2}^{+\infty} (-1)^n \frac{\pi}{n \ln^\alpha n} + \sum_{n=2}^{+\infty} a_n,$$

kde řada úplně napravo je absolutně konvergentní pro každé $\alpha \in \mathbb{R}$. Už víme, že posloupnost $\left\{\frac{1}{n \ln^\alpha n}\right\}_{n=1}^{+\infty}$ je klesající od jistého indexu s limitou nula pro každé $\alpha \in \mathbb{R}$. Z Leibnizova kritéria tedy plyne konvergence řady

$$\sum_{n=2}^{+\infty} \frac{(-1)^n}{n \ln^\alpha n}.$$

Tudíž řada konverguje pro každé $\alpha \in \mathbb{R}$.